

ภาคผนวก ง

สัมภาษณ์สมาชิกสภาพัฒนาการเมืองจังหวัดชัยภูมิ (นายประทีป พลมณี) ตำบลห้วยต้อน อ.เมือง จังหวัดชัยภูมิ

ผู้สัมภาษณ์ : องค์กรชุมชนที่รวมกลุ่มกันเป็นภาคประชาสังคม จะรวมกลุ่มกันผลักดันนโยบายของชาติได้หรือไม่ หรือความเข้มแข็งจะสามารถเสริมสร้างอะไรได้บ้าง ทำให้นโยบายของรัฐออกมาตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มได้

นายประทีป พลมณี : เวลานี้มันยังไม่ใช้หรอก ยังไปแบบสะเปะสะปะ ต่างคนต่างไป อยู่ภายใต้กรอบคิด ภายใต้วัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม มันไม่ชัดเจน มีวัตถุประสงค์ของกลุ่มใคร กลุ่มมัน ซึ่งจะมีเส้นทางเป็นของตัวเอง ถ้าเรามีผู้ประสานงานสักจุดหนึ่งศูนย์หนึ่งเพื่อจะดูแลองค์กรเหล่านั้น ให้เขาขับเคลื่อนตามวัตถุประสงค์เขา ก่อน เสร็จแล้วเราจึงค่อยมารวบรวมเป็นเครือข่าย เพื่อจะดูแลนโยบายหลัก นโยบายรองที่เขาทำอยู่ก็ปล่อยเขาไป นาน ๆ เข้าเราก็เอาพวกนี้ เอ็กซ์เรย์ ดูว่ามีกลุ่มไหนบ้าง แล้วก็เอาตัวแทนกลุ่มนั้นมาพัฒนาศักยภาพ มันถึงจะเกิดอุดมการณ์ ความคิด มีวัตถุประสงค์ร่วมกันที่เป็นไปได้ ตอนนี้ถ้าเราปล่อยให้ต่างกลุ่มต่างทำ ก็ลำบาก

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้าโดยภาพรวม ชัยภูมิทั้งจังหวัด กลุ่มองค์กรชุมชนหรือกลุ่มประชาสังคมของชัยภูมิ เราจะสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หรือไม่ แยกหยาบ ๆ ก็ได้ครับ

นายประทีป พลมณี : กลุ่มองค์กรของภาคประชาสังคมมันเป็นไปตามเนื้อหาของเขา กลุ่มสื่อก็เป็นประเภทพวกสื่อ ถ้าสื่อก็ไม่อิสระหรอก มีอะไรอยู่ในตัวของมันที่เราไม่สามารถดูได้ เขาก็มีสิ่งที่เขาทำ ภาพที่เราเห็น สิ่งที่เรายังมองไม่เห็นก็เยอะแยะอยู่ แล้วก็กลุ่มองค์กรชุมชนขณะนี้ มี สองลักษณะ กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นจากภาครัฐจัดตั้ง นาน ๆ พอถึงฤดูกาลจึงจะเคลื่อนครั้งหนึ่ง ฝังตัวอยู่ตามพื้นที่ นาน ๆ ก็ดึงพวกนี้ออกมา อีกกลุ่มก็เหมือนกันอยู่ภายใต้กรอบคิด ขับเคลื่อนตามประเด็นงานของเขาไปเรื่อย ถ้ามีงบประมาณลงมาสนับสนุน ประเด็นงานของกลุ่มก็ตั้งโดย พอช. แล้วก็ยังมีอีกกลุ่มหนึ่งที่หลังจากก่อตัว อาจจะเป็นการต่อยอดแบบที่ผมว่า เช่น บ้านโนนสำราญต่อยอดจากที่เกิดขึ้นจากขบวนการทางสังคม คิดว่าเคลื่อนไปได้ก็ค่อย ๆ เพิ่มศักยภาพ เหมือนกับบ้านตำบลหนองบัวบานของยายเบญจวรรณ ชัยวงศ์ อันนี้ก็เข้มแข็ง ในเรื่องกลุ่มองค์กรชาวบ้านที่ผลักดันเรื่องเศรษฐกิจของเขา ดูแลเรื่องการทำกินทางเศรษฐกิจ ส่วนมากทำเรื่องเศรษฐกิจมันมองเห็นรูปธรรมชัดเจน แต่ต้องได้ กลุ่มแนวความคิดมันเห็นยาก ถ้ากลุ่มเศรษฐกิจเราจะมองเห็น สามารถตรวจสอบได้ อีกกลุ่มหนึ่ง กลุ่มประเด็นงาน กลุ่มประเด็นร้อน เป็นคนเดือดร้อนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐ เช่น ป่าคอนสาร แต่ก่อนมีอยู่ทั่วไป แต่ก็เริ่มเย็นลง ทีนี้ยังมีอีก กลุ่มหนึ่ง ที่ดินสัมปLOY หนองบัวบาน ที่รัฐประกาศเป็นพื้นที่สาธารณะ ทั้งที่เป็นที่ดินทำกินของชาวบ้านที่จับจองกันมานานมากแล้ว ยังมีปัญหากันอยู่ แบ่งแยกออกไม่ได้ ชาวบ้านถือว่าเป็นของเขา ทางอำเภอก็บอกว่าเป็นพื้นที่สาธารณะ เลยเป็นปัญหาหลายพื้นที่หลายตำบลของบัวระเหว จัตุรัส อาจจะกินเข้าไปถึงบ้านเนินจรรย์ เป็นประเด็นที่ดินทำกิน กำลังรอการแก้ไข

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วกลุ่มพีทีพีเองล่ะครับ ประเด็นหลัก ๆ ที่ทำคืออะไร

นายประทีป พลมณี : ตอนนี้ทำตัวเป็นทั่วไปจากที่เราต่อยอด จัดตั้งไว้แน่ะ ส่วนหนึ่งที่ยังหลงเหลืออยู่ ก็มีประเด็นทางการเมืองเรื่องการเลือกตั้งที่ผมเป็นผู้ประสานงานใน

จังหวัด มีเครือข่ายอยู่เต็มพื้นที่ เวลาเราเรียกมาทำกิจกรรมเขาก็มา ใช้ชื่อกลุ่มว่า พิเณตชัยภูมิ แล้วก็มีการต่อยอดจากส่วนกลาง งานมันผลักดันตัวเอง เป็นเกมการเมือง ใครมีศักยภาพก็ลงไป เล่นการเมืองท้องถิ่น พวกอบต.พวกนี้ สไลด์ออกไปลักษณะนี้ ส่วนที่เป็นชาวบ้าน ที่เป็นครูเราก็ยังหลงเหลืออยู่

ผู้สัมภาษณ์ : ก่อนหน้านี้จะมีสภาพพัฒนาการเมือง สภาองค์กรชุมชน ยุคแรก ๆ พิธีปสังกัตสภาองค์กรชุมชนก่อน เพราะสภาองค์กรชุมชนจะคัดสรรกันเองไปเป็นสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง

นายประทีป พลมณี : ผมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิแล้วเป็นสมาชิก เพราะโครงสร้างของสภาองค์กรชุมชนมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นสมาชิกด้วย แล้วได้รับเลือกในยุคแรก

ผู้สัมภาษณ์ : พอเข้าไปเป็นสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองก็ต้องดูภาพรวมของสภาองค์กรชุมชนทั้งหมดของจังหวัด ประเด็นหลักที่เคลื่อนไหวเริ่มแรกเลยของสภาองค์กรชุมชนมีไม่มากนัก 13 สภา ปัจจุบันมี 40 แห่งแรกเริ่ม 13 สภา ประเด็นหลัก ๆ ที่ขับเคลื่อนเรื่องนโยบายขับเคลื่อนเรื่องอะไรครับ

นายประทีป พลมณี : การขับเคลื่อนไม่มีประเด็นอะไร นอกจากขับเคลื่อนในเรื่องการหาที่ยืนของภาคประชาชน แต่ก่อนเรากระจัดกระจายกันอยู่ ไม่มีกฎหมายรองรับ เราก็อาศัยกฎหมายสองฉบับนี้ เราเลยเริ่มเคลื่อนไหวกฎหมายตัวนี้ก่อนเพื่อที่จะให้เกิดพื้นที่ที่สังคมเขายอมรับ ก่อน เป็นองค์กรชาวบ้านที่เกิดขึ้นโดยมีกฎหมายรองรับ

ผู้สัมภาษณ์ : จัดทะเบียนและสังกัดสภา ประเด็นปัญหา คือ องค์กรชุมชนแต่ละองค์กร เขามีกิจกรรมแตกต่างกันหรือไม่

นายประทีป พลมณี : แตกต่างกัน

ผู้สัมภาษณ์ : เวลาารวมกันเป็นสภาองค์กรชุมชน เขามาประชุมสภาองค์กรชุมชนทั้งหมดของจังหวัด ประเด็นมันแตกเยอะมากมาย จะเรียงประเด็นอย่างไร

นายประทีป พลมณี : ส่วนมากบทบาทตรงนั้นมันยังไม่เกิด เพราะว่ากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มต่างกัน กลุ่มเข้ามามีวัตถุประสงค์ต่างกัน ต่างคนต่างเข้ามา ไม่ได้พัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงนี้ เรื่องของสภา เรายังไม่เข้มแข็ง เพียงแต่เข้ามารวมตัวกันหลวม ๆ คุยกันเรื่องงานการขับเคลื่อน แต่การต่อยอดในพื้นที่ไม่มี ส่วนมากเป็นประเด็นเก่า ๆ เช่น ประเด็นภัยพิบัติ ประเด็นเกษตร ที่ดินทำกิน แต่ต่อยอดว่าเกษตรทำอะไรบ้าง จะไปพัฒนาศักยภาพให้เข้มแข็ง ให้เป็นมรรคเป็นผลอย่างไร มันไม่มี แต่จะมีกลุ่มหนึ่งใกล้ ๆ แวงน้อย ของลุงสายยันต์ กลุ่มนั้นน่าสนใจ สมาคมคนภูกระแตน้อย เคลื่อนโดยเอ็นจีโอเก่า ต่อยอดชาวบ้าน พอออกไป ชาวบ้านก็ยังสามารถรวมตัวกันได้

ผู้สัมภาษณ์ : พอเกิดสภาองค์กรชุมชนแล้ว หน่วยงานราชการของจังหวัดมีปฏิริยาอย่างไรบ้าง

นายประทีป พลมณี : ในช่วงห้าปี เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประชาชนดูอยู่ห่าง ๆ ไม่ได้สนใจว่าคนหลาย ๆ กลุ่มที่เข้ามาอยู่ในสภาองค์กรชุมชนค่อนข้างที่จะมีปฏิริยากับภาครัฐ พวกม็อบเก่า รัฐไม่ชอบใจเท่าไร พวกนี้พวกเคลื่อนไหว แต่เขาก็ดูท่าที เราก็ดูท่าทีเขาเหมือนกัน คือเหมือนกับป้านิตยนี้แหละ มองเห็นจุดอ่อนของเราว่าเราทำงานกับภาครัฐไม่ได้ต่อไปน่าจะเป็นภาครัฐกลับเข้ามาหาพวกเราด้วย เป็นภาพอย่างนั้น ส่วนใหญ่เป็นในทางสงวนท่าที ส่วนใหญ่เราเคลื่อนไหว ภาครัฐจะมองว่าคอมมิวนิสต์ หัวเอียงซ้าย พวกแอนตี้ พวกต่อต้าน ชาวบ้านไม่สนใจ แต่ไม่แอนตี้ กว่าจะดึงออกมาได้ จะจัดเวทีแต่ละครั้ง ผมก็เคยไปขอจัดอยู่เวที

อยู่คอนสาร เขาไม่ให้ใช้พื้นที่เลย ไปขอใช้พื้นที่ของตำบลโนนคูณ อบต. ขอใช้ประชุม เขาไม่ยอมให้ใช้ห้องประชุม

ผู้สัมภาษณ์ : เท่าที่ไปสัมภาษณ์สภาองค์กรชุมชนแต่ละแห่ง ไม่มีพื้นที่ประชุม บางแห่งก็มีเช่น โนนสำราญ อันนั้น อบต. เขาร่วมกัน แต่บางที่เขาไม่ให้ใช้พื้นที่ หรือไม่มีพื้นที่ที่จะใช้ ตรงนี้เลยกลายเป็นปัญหาว่าจะขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชนอย่างไร พอถามว่าระดับจังหวัดมีไหม เขาบอกว่ามีการประชุมระดับจังหวัดอยู่ มีการเซ็นนโยบายที่เป็นปัญหาเร่งด่วนระดับจังหวัดอยู่ ตรงนี้เลยอยากถามพี่ประทีปว่ามีนโยบายตัวไหนใหม่ทีผลักดันให้จังหวัดหันมาสนใจ

นายประทีป พลมณี : เขากำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ด้วยการเชื่อมโยง เชื่อมต่อระหว่าง ยุทธศาสตร์พื้นที่กับยุทธศาสตร์จังหวัด ผมเคยไปนั่งตรวจยุทธศาสตร์ตรงนี้ให้กับสำนักงาน จังหวัดอยู่ ท่านจัดให้เรา แต่น่าจะเปิดโอกาสให้มีเวทีที่สอง เพื่อหาเจ้าภาพร่วมกันว่า ยุทธศาสตร์ตัวนี้ใครน่าจะดูแลเป็นเจ้าภาพ ยุทธศาสตร์นี้ใครน่าจะดูแล เหมือนกับยุทธศาสตร์ การสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรภาคประชาชน มีอยู่ แต่ไม่มีเจ้าภาพที่จะดูแลโดยเฉพาะ ผมถึงบอกว่ามันจะต้องมีศูนย์ประสานงาน ศูนย์กลางที่จะดูแล เหมือนกับเราเอ็กชเรย์พื้นที่ เรารู้ว่าจุดนั้นอยู่ไหน พอเห็นคนแล้ว ก็สร้างความเชื่อความศรัทธาให้เกิดก่อน ตามกระบวนการเรียนรู้ ถ้าเราเอามาสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เราก็จะได้คน เราต้องอ่านออก อย่างน้อยแกนกลางของเราจะต้องเคลื่อนไหวตลอดเวลา ถ้ามีกิจกรรมอยู่เรื่อย ๆ

ผู้สัมภาษณ์ : ปัจจุบันถือว่ากิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนมีบ่อยแค่ไหน

นายประทีป พลมณี : ตอนนี้เริ่มมีปัญหาอีก เพราะว่ากลุ่มองค์กรที่เกิดขึ้น ขณะที่ผมออกมาอยู่สหกรณ์ ก็เลยขาดการเชื่อมต่อกันกับกลุ่มคุณหมะราช เชื่อมต่อกับกลุ่มฮู๊ด ก็ยังไม่สแปปีเท่าไร พอเห็นผมออกมาทำงานเคลื่อนไหวตรงนี้เขาก็บอกว่าทิ้งเขา คือการมีส่วนร่วมในการจัดมีปัญหาเรื่องงบประมาณ

ผู้สัมภาษณ์ : ส่วนใหญ่ได้งบประมาณมาจากไหน

นายประทีป พลมณี : พอช. ครับ เขาให้ مبلغงบประมาณพัฒนาศักยภาพ ตำบลหนึ่ง เฉพาะเรื่องของสภาก็ประมาณสองหมื่นสามหมื่นต่อตำบลต่อปี แล้วก็ยังมีกลุ่มอื่น กลุ่มเกษตรกรเขาก็จะมีงบประมาณของเขา ส่วนสภาพัฒนาการเมืองก็จะมาต่อ ยอดในเรื่องการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย

ผู้สัมภาษณ์ : ของห้วยดื่อนตอนที่เป็นที่ปรึกษาแรก ๆ สมาชิกเยอะไหมครับ

นายประทีป พลมณี : เป็นสมาชิกทุกหมู่บ้าน ประมาณ 50-60 คน ห้วยดื่อนมี 15-16 องค์กรพร้อมเครือข่ายเกษตร

ผู้สัมภาษณ์ : สถานที่ประชุมละครับ

นายประทีป พลมณี : อบต.ให้ความร่วมมือดี ทำงานด้วยกันได้

ผู้สัมภาษณ์ : เท่าที่ฟังมา ผมว่าสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ค่อยจะมีปัญหากันเท่าไร

นายประทีป พลมณี : มันน่าจะไปด้วยกันได้นะ ถ้าผู้นำออกมาเล่นเอง มันจะไปได้ ถ้าเข้าใจกันโดยไม่มีผลประโยชน์อะไรเข้ามาแอบแฝงนี้ ผมว่ามันไปได้ เห็นหลาย ๆ พื้นที่ที่กำนันผู้ใหญ่บ้านเขาออกมาทำเอง ไปได้ เว้นแต่บางคนไม่สนใจ มีแนวคิดใช้เงินซื้อเสียงอย่างเดียว

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้าพูดถึงสภาองค์กรชุมชนห้วยดื่อน ประเด็นที่ห้วยดื่อนต่อสู้เรียกร้องมีไหม

นายประทีป พลมณี : ตอนนี้เราทำเรื่องสิ่งแวดล้อมอยู่ มันเป็นพื้นที่ชายขอบที่กระทบกับพื้นที่ ทำกินในเขตอุทยาน ต้องให้กระบวนการเรียนรู้ว่าจำเป็นต้องมีเวทีพูดคุยปัญหาที่เกิดขึ้น มีปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำ เวลาไปเล่นมันคัน ส่งน้ำไปตรวจสอบที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น คุณภาพน้ำลงไปอาบไม่ได้ ก็ไปคุยกับป่าไม้ที่จังหวัด เขาได้เรียนรู้ว่ากรม.อนุญาตให้คนอยู่กับป่า มีการขอร้อง มีการออกแบบว่าต่อไปพวกที่ปลูกยางพาราอยู่ ให้ทำแนวกันทางเคมีไหลลงน้ำ เป็นผลกระทบจากกลุ่มนายทุน เขาก็ขับรถผ่านบ้านประธานสภา แล้วก็เริ่มเรื่องใหม่อีก เรื่องยางพาราแก้ได้อยู่ มันก็มีปัญหาว่าเขาตัดป่า เขาตัดอย่างไร เช่น กรณีวังน้ำเขียว

ผู้สัมภาษณ์ : ห้วยต้อนเคยผลักดันนโยบายแล้วสำเร็จ มีไหมครับ

นายประทีป พลมณี : ไม่มี ผมทำแผนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรตัวเองกับท้องถิ่น มันพอจะไปได้ อยู่ ขึ้นอยู่กับผลการเรียนรู้ของชาวบ้าน ไม่รู้ทางท้องถิ่นเขาจะเปิดโอกาสให้เราเล็กน้อยแค่ไหน ปัญหาไม่มีหรอก มีแต่เขตอุทยานที่กระทบกับชาวบ้าน แก่ไม่ได้จนปัจจุบัน เป็นปัญหาระดับชาติ แต่ปัญหาระดับชาติ น้ำท่วม น้ำแล้งนี้แก้ได้อยู่

ผู้สัมภาษณ์ : แขนงมีกี่คน ของห้วยต้อน สภาองค์กรชุมชน

นายประทีป พลมณี : มีทุกหมู่บ้าน รวมแล้วก็ห้าสิบกว่าคน

ผู้สัมภาษณ์ : อยากให้สรุปภาพรวมของการเมืองภาคประชาชนของชัยภูมิให้ฟัง ในแง่การเคลื่อนไหวของภาคพลเมืองในแบบสภาองค์กรชุมชน ตั้งแต่มี พรบ.สภาองค์กรชุมชน พรบ.สภาพัฒนาการเมือง มาจนปัจจุบันเป็นเวลาห้าปีแล้ว การเคลื่อนไหวของการเมืองภาคประชาชนจังหวัดชัยภูมิ แนวโน้มเป็นอย่างไร

นายประทีป พลมณี : ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่ สังคมเริ่มรับรู้เกิดการยอมรับ หลาย ๆ ครั้งที่เรจัดกิจกรรม เช่น เรจัดกิจกรรมเวทีระดับจังหวัดก็เชิญผู้ว่าราชการจังหวัดมา ท่านก็โอเค ก็เริ่มรับรู้ แต่สิ่งที่เราจะเชื่อมต่อกับภาครัฐค่อนข้างที่จะช้า อันนี้เป็นปัญหาอยู่ คือ เข้าไม่ถึงเขา เขาเปิดให้พวกเราเข้าอยู่ แต่พวกเราเข้าไม่ถึง หมายถึง จังหวัด ท้องถิ่น อบต.ก็เหมือนกัน แต่ก็ดีขึ้นหลายพื้นที่ มันเป็นรูปธรรมขึ้น เห็นชัดเจน เหมือนกับของลุงจวบที่สุ่มานานจนเอากิจกรรมออมวันละบาทในชุมชนของแก แกเริ่มลองผิดลองถูก เรียนรู้มา ยังไม่รู้ว่าสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ใช้รูปแบบของชาวบ้านเอง บ้านขาม จตุรัส นะ เป็นต้นแบบ เริ่มก่อนเพื่อน การบูรณาการกับภาครัฐยังไม่เกิด แต่อนาคต ถ้าภาครัฐกับภาคประชาชนบูรณาการความคิด ยอมรับกัน ผมคิดว่ามันไปด้วยกันได้ หลาย ๆ เรื่องรัฐทำกับชาวบ้านทำเป็นตัวเดียวกัน

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้าให้มองปัญหา เส้นแบ่งระหว่างภาครัฐกับองค์กรชุมชน อะไรที่ทำให้ไม่เข้าใจกัน

นายประทีป พลมณี : ผมว่าไม่ใช่ไม่เข้าใจกัน มันเข้าใจกันอยู่ ถ้าเราดูพอถึงวันนี้ คนของรัฐก็คือลูกหลานของพ่อแม่ที่ฝังตัวอยู่ในชุมชน ผมว่ามันเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง กฎกติกา คือระบบให้เขาทำอย่างนั้น แต่ตามจริงเขาอยากช่วยอยู่ เหมือนโรงเรียนไปขอความร่วมมือจาก อบต. บาง อบต. เขาก็บอกว่าทำไม่ได้ เอาเงินไปช่วยเหลือโรงเรียน แต่บางอบต.ก็ให้เลย ซื่อ วัสดุให้โรงเรียนยืม มันเป็นโครงสร้างที่ ไม่เข้าใจกันอยู่ตรงนั้น มันเป็นการเรียนรู้ ทั้ง ๆ นโยบาย หลักการและเหตุผลกระจายอำนาจมา คือให้ชุมชนมีอำนาจจัดการพื้นที่ของตนเอง มันเป็นปัญหาโครงสร้าง ปัญหากฎหมาย หรือบางคนบางพื้นที่มันจมไม่ลง ข้าราชการยังคิดว่าตัวเองเป็นนายอยู่ ไม่ยอมที่จะมาให้บริการชาวบ้าน จัดการท่าแทนทั้งหมด ท่าแทนชาวบ้าน ไม่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้เรียนรู้จากความต้องการ จากการปฏิบัติของเขา

ผู้สัมภาษณ์ : ในฐานะที่พี่ประทีปเคยเป็นสภาพัฒนาการเมืองรุ่นแรก ปัญหาสำคัญที่สุดของชัยภูมิเท่าที่เห็น สมมติว่าสภาองค์กรชุมชนมาประชุมร่วมกัน ปัญหาหลัก ๆ ที่เป็นปัญหาเร่งด่วนของจังหวัดชัยภูมิที่ควรจะเสนอออกมาเป็นนโยบายระดับชาติ การแก้ปัญหาของจังหวัดน่าจะเป็นเรื่องอะไร

นายประทีป พลมณี : เรื่องการพัฒนางานความรู้ ต้องให้ปัญญาก่อน ต้องให้คนเชื่อว่าการรวมกลุ่มกันสามารถแก้ปัญหาของตัวเองได้ การให้ความนึกคิด ไม่ใช่จัดการแทนเขา ให้เขามีเวทีเล่น มีเวทีคิด ให้เขาได้ออกแบบงานของเขาเอง

ผู้สัมภาษณ์ : ปัจจุบันอย่างมหาวิทยาลัย เราก็ไม่ได้สอนให้เด็กไปทำงานกับชุมชน บางสาขาสอนไม่ได้ให้มาช่วยชุมชน ก็เป็นเรื่องแปลก แม้แต่เวลาฝึกงาน ควรให้ไปฝึกงานที่ไม่ใช่ราชการบ้าง จะได้คิดสร้างสรรค์บ้าง

นายประทีป พลมณี : ผมก็ได้ใจหายว่าถ้าราชภัฏเป็นศูนย์กลางในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องแนวทางองค์กรชุมชน ผมได้ใจหายนี้มานานแล้ว ผมเฝ้าระวังวิธีคิดของทีมงาน ผมแย่งงานไปทำ น่าจะคิดว่ามันดี เรามาร่วมกันขับเคลื่อนจะเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น ไม่ใช่เราไม่กระจาย เรากระจายอยู่ แต่ต้องมีศูนย์กลางทำเรื่องนี้ ทุกเรื่องมันอยู่ตรงนี้หมด ข้อมูลของจังหวัด เก็บไว้ทั้งหมด ถ้าใครต้องการอยากดู มาดูตรงนี้ได้ พวกเราก็เป็นกลไก ใครมีศักยภาพอย่างไร ก็ลงทำงานในพื้นที่ แต่เขาก็เฉย ๆ ผมมองไปถึง พอช.ไปต้องไปกระจายงบประมาณให้มากขึ้น มารวมกัน ก็กลุ่มเดียวกันแหละทำ เราจะเห็นชัดเจน

ผู้สัมภาษณ์ : คืออย่างของพี่อู๋นี่ทำของ พอช. พี่เหมราชก็สนับสนุน พอช. อยู่ แต่พี่ประทีปแยกออกมาทำสภาพัฒนาการเมือง

นายประทีป พลมณี : มันกลุ่มเดียวกัน ถ้าดูโครงสร้างตามกฎหมายแล้วคือกลุ่มเดียวกันทั้งหมด

ผู้สัมภาษณ์ : แต่ทีนี้แต่ละคนกลัวว่าจะแย่งบทบาทกัน จากที่สัมภาษณ์มากลัวจะแย่งข้อมูลกัน ถ้าภาคประชาชนแย่งบทบาทกันมันจะมีปัญหาไหม

นายประทีป พลมณี : แย่งงานกัน สภาพัฒนาการเมืองให้เงินสนับสนุนตำบลหนึ่งห้าหมื่น ตำบลที่เข้าโครงการเรา เราก็อยากให้ หนึ่งให้มีเวที ผมเชื่อว่าเวทีสร้างศักยภาพได้ เอาแกนสองคนมานั่งคุยกัน เตรียมพื้นที่ลงวันนั้นวันนี้ได้ไหม คุยอยู่ส่วนกลางมันไม่ได้อะไร กิจกรรมของชาวบ้านจะได้ต่อยอดได้ เหมือนโนนสำราญทำในเรื่องของเศรษฐกิจ เราก็ไปดูแลต่อยอดตรงไหนให้เขาเท่านั้นเอง องค์กรชาวบ้านล้มเหลวเพราะภาครัฐไปก้าวก่าย ไปแนะนำ ชาวบ้านทำบัญชีก็ปล่อยเขาไป เขามีกำไร เขาอยู่ในพื้นฐานของชีวิตของเขา ไม่ต้องปรับระบบเครดิตเดบิตอะไร ให้มันยุ่งวนวายไปหมด เราจบป.4 มาก็บัญชีรับจ่ายธรรมดา

ผู้สัมภาษณ์ : พี่ประทีปทำงานดูแลเครือข่าย เดือนหนึ่งทำกี่ครั้ง ลงกับงานนี้

นายประทีป พลมณี : มีกิจกรรมเราก็ไป เราไปตามงานเดือนละครึ่ง ไปดูเขาไปเรื่อย ส่วนมากช่วงนี้จะห่างอยู่ จังหวัดไม่มีใครทำงาน พอช. เสนอตัวแทนขึ้นไปหลายครั้ง ไม่ประชุมสักที พอดีเขาโยนโจทย์มาให้สภาพัฒนาการเมือง ก็เลยให้เวทีไปประชุมแทน ก็เลยต้องงานปฏิรูปออกมา

ผู้สัมภาษณ์ : สภาพัฒนาการเมืองเป็นอย่างไรบ้างครับ

นายประทีป พลมณี : ก็บอกเวทีให้กลับมาคุยกันใหม่ จะมายึดแกนของที่คุยกันของพี่ปรามิทย กว่าจะไปถึงสภาองค์กรชุมชนตำบลเรา กลุ่มองค์กรฐานหลักที่มีอยู่แล้ว มันจะไม่ถึงตรงนั้น เพราะเป้าหมายเรามาจากตรงนั้น เราเชื่อว่ากลุ่มองค์กรชุมชนมีกฎหมายรองรับ ถ้าเรา

ไปกำหนดกระบวนการเรียนรู้ให้พี่น้องได้คุยกันระดับพื้นที่เดือนละครั้งทุกพื้นที่ทำสื่อกว่าพื้นที่ ถ้าเราปล่อยเดี๋ยวนั้นจะสลายไปตามกาลเวลาอีก

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้ามองภาพรวมแล้วคิดว่าสภาองค์กรชุมชนเข้มแข็งไหม ถ้าเทียบกับตอนตั้งปี 51

นายประทีป พลมณี : ตอนนี้อย่าง การเรียนรู้เริ่มแล้ว แต่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพียงแต่มีกฎหมาย จะใช้กฎหมายตัวนี้เป็นเครื่องมือพัฒนา

ผู้สัมภาษณ์ : งบประมาณละครับ คิดว่าเพียงพอไหม

นายประทีป พลมณี : ไม่พอ มันมีปัญหาว่าธรรมชาติของ พอช. ที่มาหนุนเสริมพัฒนาองค์กรชุมชน สร้างวัฒนธรรมเก่าไว้ ในเรื่องการเบิกเงินมาแล้วล้าหลัง ทำเอกสารล้าหลัง ไม่มุ่งเน้นวัตถุประสงค์ คือ ต้องการคน ไม่ได้อะไร งานถึงไม่ออก ถ้าจัดกิจกรรมจริง ๆ ให้พี่น้องคุยกันเหมือนสมัยโบราณ ผู้ใหญ่บ้านดีเกราะ ชาวบ้านมานั่งคุยแลกเปลี่ยนกัน ชาวบ้านมีเวทีพูดคุยกัน แต่ทุกวันนี้มันไม่ใช่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ถ้าบ้านไหนไม่มีเวลาหน้อยก็พ่วงนี้ตอนเย็นประชุมจะแจ้งเหมือนผู้ใหญ่สี่สง่าว ไม่ใช่ออกแบบคิดเอง ทำหน้าที่เป็นไปรษณีย์ส่งข่าวจากภาครัฐมาสู่ชาวบ้านเท่านั้นแหละ แต่ในความรู้สึกถ้าสภาองค์กรชุมชนตำบลเราเกิดจากกลุ่มคนกลุ่มเดิม ก็เหมือนเดิม ชาวบ้านเขายังไม่เข้าใจ ระยะที่เราขออธิบาย เขาเข้าใจ มันทั้งระยะห่างมาหนังสือแจ้งมาทางท้องถิ่น อบต. อบต. ประสานแจ้งมา มันเป็นข่าวเฉย ๆ ถ้าเรื่องใดเกิดขึ้นจากพวกเราเขาก็ว่าเป็นพวกหัวเอียงซ้ายก็บอกต่อกันเป็นภาพลบ ชาวบ้านก็ไม่มั่นใจ มันต้องอดทนต้องรอ

ผู้สัมภาษณ์ : การเคลื่อนไหวมีที่ปรึกษาไหมครับ

นายประทีป พลมณี : เรามีเครือข่าย เข้าใจกัน มองว่าอำเภอนี้มีใครที่จะดึงเข้ามาสามารถดึงพวกได้ มีกิจกรรมก็มองหาตัวบุคคลมาร่วมคิด บางคนทำมามันไม่ได้